

VI. A pénzforgalmi elszámolás⁴⁸

Ha az adóalany a pénzforgalmi adózást választja, akkor a pénzforgalmi elszámolás időszakában:

- a belföldi termékértékesítései, szolgáltatásnyújtásai után a fizetendő adót az adót is tartalmazó ellenérték jóváírásakor, kézhezvételekor állapítja meg,
kivéve, ha az ügyletre a pénzforgalmi elszámolás nem alkalmazható, mint a biztos tulajdonszerzéssel járó részletvétélre, az adómentes közösségi termékértékesítésre, az olyan értékesítésekre, amelyekre az adóalany az Áfa tv.-ben meghatározott más különös rendelkezéseket alkalmazza,
- a termék beszerzése (kivéve a biztos tulajdonszerzéssel járó részletvétél útján történő beszerzést), a szolgáltatás igénybevétele után rá áthárított adó levonásának a jogát a legkorábban abban az adómegállapítási időszakban gyakorolja, amelyben az adót is tartalmazó ellenértéket az értékesítőnek, szolgáltatónak megfizeti.

Ha az ellenérték jóváírása, kézhezvétele, megfizetése részletekben történik, akkor a fizetendő adót a részlet jóváírásakor, kézhezvételekor, legalább a megfizetett részlet erejéig kell megállapítani, a levonási jog pedig a megfizetett részlet erejéig gyakorolható.

Az ellenérték jóváírásának, kézhezvételének, megfizetésének kell tekinteni azt is, ha az abból származó követelése vagy kötelezettsége engedményezés, elengedés, tartozásátvállalás miatt vagy más módon szűnik meg.

A fizetendő adó megállapításának és a beszerzést terhelő adó levonásának időpontja tehát a pénzforgalomhoz, azaz az ellenérték megszerzéséhez, illetve megfizetéséhez kapcsolódik.

Fontos szabály, hogy a termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás teljesítését tanúsító számlán az adóalanynak a „pénzforgalmi elszámolás” hivatkozást fel kell tüntetnie, egyébként az elszámolás nem alkalmazható.

A pénzforgalmi elszámolás csak akkor választható, ha az adóalany összes termékértékesítése, szolgáltatásnyújtása megtérített vagy megtérítendő ellenértékének adó nélkül számított, és éves szinten göngyölített összege sem a tárgy naptári évet megelőző naptári évben ténylegesen, sem a tárgy naptári évben észszerűen várhatóan, illetve ténylegesen nem haladja meg **a 125.000.000 forintnak megfelelő pénzösszeget.**

A pénzforgalmi elszámolás választására jogosító felső értékhatárba nem számítandó be – az alanyi adómentesség szabályozásához hasonlóan –

- az adóalany vállalkozásában tárgyi eszközként használt termék értékesítése,

⁴⁸ Áfa tv. XIII/A. fejezet.

- immateriális jószágként használt, egyéb módon hasznosított vagyoni értékű jog végleges átengedése,
- a termék közösségen belüli adómentes értékesítése,
- a közérdekű jellege miatt adómentes termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás, egyes pénzügyi, biztosítási adómentes, kiegészítő szolgáltatások fejében megtérített vagy megtérítendő ellenérték.

Ha az adóalany belföldi nyilvántartásba vételével egyidejűleg választja (mivel erre lehetőség van) a tárgy naptári évre a pénzforgalmi elszámolást, akkor elég a bevételi összeghatárra vonatkozó feltételt időarányosan teljesíteni.

A pénzforgalmi elszámolás a tárgy naptári év végéig választható. Ha az adóalany attól **a következő évben el kíván térni, azt december 31-éig be kell jelentenie.** Ha a feltételeknek megfelel, és továbbra is a pénzforgalmi elszámolást kívánja alkalmazni, azt nem kell bejelenteni.

Ha a pénzforgalmi elszámolás az **értékhatár túllépése miatt szűnik meg**, az adóalany a pénzforgalmi elszámolást nem alkalmazhatja már az olyan termékértékesítések, szolgáltatásnyújtások sem, amelyek ellenértékével meghaladja a választásra jogosító felső értékhatárt. Emellett, **az adóalany a pénzforgalmi elszámolást az értékhatár túllépés miatti megszűnés évét követő második naptári év végéig nem választhatja.**

A pénzforgalmi elszámolás választásáról, illetve annak megszűnéséről nyilatkoznia kell a NAV-nak.⁴⁹

A pénzforgalmi elszámolást választó adóalanytól vásárló másik adóalany, függetlenül attól, hogy ő maga nem választott pénzforgalmi elszámolást, csak akkor vonhatja le a partnere által rá áthárított adót, amikor annak ellenértékét megfizette⁵⁰.

VII. Különleges adózási módok

1. A mezőgazdasági tevékenységgel kapcsolatos különleges jogállás⁵¹

A mezőgazdasági tevékenységet végző adóalanyt⁵² – e tevékenysége után – különleges jogállás illeti meg, ezért főszabályként nem köteles adózni, nincs bevallási kötelezettsége⁵³, de adólevonási jogot sem gyakorolhat. E különleges jogállású adóalany a termékértékesítés, a

⁴⁹ Áfa tv. 196/G. §, Adóig. vhr. 16. § (3) bekezdés.

⁵⁰ Áfa tv. 119. §.

⁵¹ Áfa tv. XIV. fejezet.

⁵² Áfa tv. 197-198. §.

⁵³ Áfa tv. 199. §, 257. §.